

[Arbejdsministeren]

Til belysning af den væsentlige udbygning af de ordinære uddannelses tilbud kan anføres, at de årlige driftsbevillinger til uddannelserne på de tekniske skoler og handelsskolerne for tiden ligger på omkring 2,3 mia kr. og for gymnasiet m. v. på omkring 2 mia kr.

Der er dog både behov og mulighed for at foretage en omfordeling af pengenes anvendelse fra en »passiv« understøttelse til en »aktiv« indsats, hvor bistandshjælpen og arbejdsløshedsdagpengene i stedet bruges til uddannelsesaktiviteter og aktiv jobskabelse.

Hovedprincipper for den fremtidige indsats

Der er ikke udsigt til en væsentlig forbedring i de udenlandske økonomiske konjunkturer, tværtimod må der forventes en international vækst i ledigheden i de nærmeste par år. Derfor må regeringens handlingsprogram gennemføres med vægt på at fastholde den gunstige udvikling i erhvervenes konkurrenceevne, således at der skabes en beskæftigelsesforøgelse i private erhverv.

Herudover er der behov for en særlig indsats for de unge. Ungdomsindsatsen skal hvile på følgende forudsætninger:

Der skal være tilstrækkelige uddannelses tilbud til, at alle unge kan få et kompetencegivende uddannelses tilbud, jfr. folketingsbeslutning af 4. juni 1980 om ungdomsuddannelserne. Dette sikres især gennem en fortsat udbygning af erhvervs- og arbejdsmarkedsuddannelserne.

Allerede til sommer må der kunne tilbydes de unge, der forlader folkeskolen, en uddannelsesplads. Det vil dog ikke være muligt at imødekomme alle ønsker om en bestemt faglig eller geografisk plads. Også af den grund vil det være nødvendigt at styrke de unges geografiske mobilitet i forhold til uddannelsessystemet. Ikke mindst i en kort periode med ekstraordinært store ungdomsårgange er det tillige rigtigt at anvende midlertidige løsninger, f. eks. forøgelse af holdstørrelserne og bedre udnyttelse af bygninger og apparatur. Herunder er det også vigtigt at lette overgangen fra skole til uddannelse/erhverv ved f. eks. at udbygge den udvidede skolevejelederordning til at dække hele landet. Endvidere må de nødvendige lære- og praktikpladser etableres ved et lovgivningsmæssigt supplement til en fortsættelse i 1982 af regeringens

aftaler med arbejdsmarkedets parter og kommunerne.

Ungdomsarbejdsløsheden kan ikke løses alene ved uddannelse, det vil sige, at der også skal være arbejdspladser, når uddannelsesperioden er færdig. Ligeledes må der være arbejdsmuligheder for den del af de unge, der fortsat vil vælge at gå direkte fra skolen til arbejdsmarkedet. Der må skabes nye arbejdspladser dels i kraft af en generelt beskæftigelsesfremmende økonomisk politik, dels i kraft af en række jobskabende aktiviteter direkte målrettet mod de unge.

De initiativer, der skal sættes i gang, må som deres klare hovedsigte have en forøgelse af den samlede beskæftigelse. Denne målsætning må være retningsgivende for både kommuner og arbejdsmarkedsnævn i deres indsats for de unge.

Arbejdspladserne skal sikres blandt andet ved forslaget om en jobskabelsesordning, der giver mulighed for at sætte samfundsvigtigt arbejde i gang lokalt i samarbejde med private virksomheder. Endvidere skal der ske en udbygning af arbejdstilbudsordningen og en styrkelse af den kommunale støtteordning, så unge arbejdsløse kan blive beskæftiget især i den private sektor. Disse ordninger har baggrund i den almindelige afmatning på arbejdsmarkedet og vil kunne afvikles i takt med et økonomisk opsving.

Et af problemerne i lokalsamfundene, når en aktiv beskæftigelsesfremmende indsats ønskes igangsat, er, at der er begrænsninger i kommunernes handlemuligheder, som ofte virker uhensigtsmæssige. Regeringen ønsker derfor ved en lempelse af kommunalfuldmagten at give kommunerne mere smidige muligheder for at igangsætte egentlige produktions- og afsætningsaktiviteter så vidt muligt i samarbejde med private virksomheder. Navnlig hensynet til at skabe beskæftigelse for de unge arbejdsløse gør en sådan smidiggørelse nødvendig. Dette gælder ikke mindst beskæftigelsen af unge uden uddannelse, der aldrig har vundet fodfæste på arbejdsmarkedet.

Der findes i det danske samfund en udbredt, men lidt uforpligtende velvilje over for en løsning af ungdomsarbejdsløshedsproblemet. Men det er også en kendsgerning, at konkrete forslag til initiativer samtidig mødes med en meget kritisk og forbeholden indstilling hos etablerede interesser, organisationer